

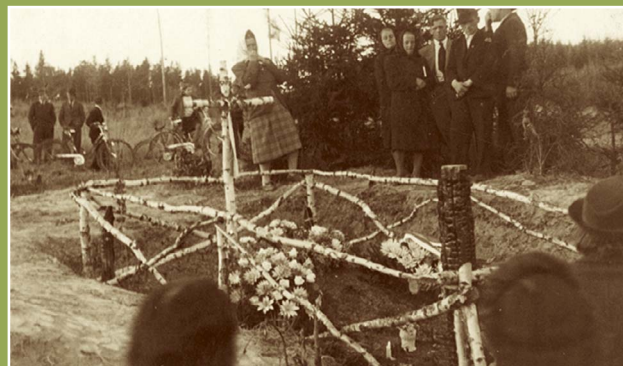
Oběti zákřovského masakru (Archiv Antonína Glieria)

Smuteční průvod při posledním rozloučení s oběťmi masakru (Vlastivědné muzeum v Olomouci)

Bohoslužba u původního památníku (Archiv Antonína Glieria)

Vzpomínka na místě tragické smrti zákřovských občanů (Archiv Antonína Glieria)

našich nic nevíme. Ze Zákřovských se žádný ještě nevrátil. Každou chvíli se modlíme a prosíme Pána Boha, aby našemu hodnému Otoškovi nedal ublížit a ho nechal se šťastně k nám vrátit." Třetí říše se hroutila, o to krutěji se nacističtí vojáci mstili na nevinných. 19 mužů dovezli po zuby ozbrojení nacističtí vojáci k dřevěné boudě nad samotou Kyjanice. Všechny oběti zde byly střeleny a upáleny.

Teprve 12. května 1945 bylo místo tragické smrti odhaleno. Ostatky byly přeneseny a pietně uloženy do společného hrobu na hřbitově v Tršicích. Na místě tragédie dodnes stojí památník vybudovaný v roce 1949, jenž připomíná krutou smrt mužů ze Zákřova, ale i Tršice, Velké Bystřice, Doloplaz, Bystrovan či Brna.

Nápis na památníku vyzývá: „My dali život - vy dejte lásku!“

V roce 2014 byla otevřena turistická naučná stezka, která návštěvníky provede po významných místech spjatých s oběťmi války z Tršice a Zákřova. Šest občanů obce Tršice dostalo za své hrdinství při pomoci Wolfovým izraelské ocenění Spravedlivý mezi národy.

Foto na titulní straně: předválečná fotografie Otty Wolfa

Bližší informace: www.trstice.cz/zakrov, www.pametnaroda.cz

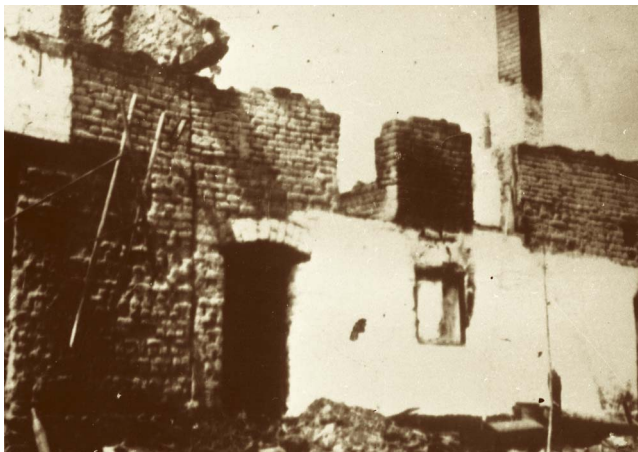
TRŠICE
ZÁKŘOV

ZÁKŘOV

20. duben 1945

Malá obec Zákřov se stala jednou z mnoha vesnic tvrdě postižených brutalitou války. Nachází se sotva dvacet kilometrů východně od Olomouce a jen několik kilometrů od velkého vojenského újezdu Libavá. Zákřov byl jednou z okrajových vesnic, kde tvořili většinu obyvatel Češi, avšak jen pár kilometrů severně se národnostní poměry výrazně měnily ve prospěch německy hovořícího obyvatelstva.

Vypálený dům Františka Švarce v Zákřově
(Vlastivědné muzeum v Olomouci)

Jako všude jinde, kam přišli nacisté, byli i v městě Olomouci vystaveni kruté perzekuci židů. Rodina Bertolda Wolfa měla nastoupit do transportu, který 26. června 1942 směřoval z Olomouce do ghetta v Terezíně. Ačkoliv se na svoji poslední cestu k nádraží vydali, do vlaku nikdo ze čtyř členů rodiny nenastoupil. Bertold, jeho žena Růžena, dcera Felicitas a patnáctiletý Otto dorazili do svého útočiště v Tršicích. Několik místních občanů o jejich úkrytu vědělo a postupně se zpráva rozšířila i mezi obyvatele Zákřova. Otta Wolf si po necelé tři roky psal deník, který je svým mírovým a protinacistickým obsahem přirovnáván k dílu Anny Frankové. Zatímco rodina vystřídala několik skrýší, dostala se na jaře 1945 do posledního úkrytu v lese mezi Tršicemi a Zákřovem. V roce 2012 byl na tomto místě slavnostně odhalen památník.

Konec nejstrašnější války se blížil. Sovětská vojska tlačila nacistické jednotky stále více na západ, a zatímco některé části Francie byly už téměř rok osvobozeny, Československo na své východní a západní zachránce teprve čekalo. Než však vojska dorazila i do Olomouce, docházelo s blížící se frontou k velkým zastrášovacím akcím, při kterých nacistické jednotky sadisticky zabíjely civilisty a zajatce.

Dny osvobození Rudou armádou (Vlastivědné muzeum v Olomouci)

Ve středu 18. dubna 1945 pročešávala jednotka vlasovců pod vedením gestapa okolí Tršic. Hledali partyzány, kteří by je a ostatní jednotky mohli při ústupu napadnout. S dodnes nejasným podezřením na ukrývání partyzánů v obci obklíčili Zákřov. Bylo po deváté hodině večerní, když obstoupili vesnici, zapálili dům Františka Švarce a spustili palbu do hasících obyvatel. Až do rána zatýkali zákřovské muže a chlapce. Felicitas Wolfová dopsala deník svého bratra a k onomu dni poznamenala: „V 6 h ráno žádali po nás všech osobní průkazy a prvního se ptali našeho Otoška, který nevěděl, co má říct, tak řekl, že je u O. na návštěvě a že je z Telče. Ten velitel těch vl. mu to ale nevěřil, a proto řekl „se mnou“. Otoš odhodlaně vstal, bílý v obličejích jak stěna, a šel. My všichni jsme zůstali,

Zbytky shořelé lesní boudy
u Kyjanice (Vlastivědné
muzeum v Olomouci)

byli propuštěni muži nad padesát let věku, zatímco zbývajících 23 mužů bylo převedeno do služebny gestapa ve Velkém Újezdě, kde je zavřeli v chlévě na dvoře radnice. Dva dny museli zajatci snášet kruté výslechy doprovázené surovým zacházením. 4 muži byli propuštěni, ale zbývajících 19 bylo

Exhumace pozůstatků obětí
(Vlastivědné muzeum
v Olomouci)

jako když dýku nám do srdce vrazí. Po tatínkovi chtěl také průkaz, on řekl, že je přízeň a že je 61 r. starý, tak mu to jakžtakž prošlo. Po mamince a po mně ani průkazy nechtěli. Já jsem sice hned šla a vyhrabala jsem z hnoje moji kabelu s dokumentama a hledala jsem Otošovu totožnost, ale všechny jsem našla, jen tu jeho právě jsem nemohla v tom rozčilení najít. Dala jsem kabelu do záchoda a nepřestala jsem hledat, až konečně jsem ji našla.“ Za rozbřesku byli propuštěni muži nad padesát let věku, zatímco zbývajících 23 mužů bylo převedeno do služebny gestapa ve Velkém Újezdě, kde je zavřeli v chlévě na dvoře radnice. Dva dny museli zajatci snášet kruté výslechy doprovázené surovým zacházením. 4 muži byli propuštěni, ale zbývajících 19 bylo

se zlomeninami končetin i kostí v obličejích naházeno na nákladní vůz. Mezi nimi se nacházeli i zadržení otec se synem Wolfovi. Byl podvečer 20. dubna 1945, Adolf Hitler v Berlíně naposledy přijal oficiální gratulanty k narozeninám a vyznamenal mladé členy Hitlerjugend – obránce Berlína. Felicitas do deníku toho dne uvedla: „Od středy odpoledne jíme poprvé kousíček chleba a zapijíme kávou. Jsme nešťastní, že o těch